Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 23Tl015	**Kerkrade,3 april 2023**

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 23Rb020

Onderwerp
Jaarstukken 2022, 1e Begrotingswijziging 2023 en pro forma ontwerpbegroting 2024 inclusief de pro forma meerjarenbegroting 2025-2026 van de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg (KBL)

Beslispunten
1. De jaarstukken 2022 voor kennisgeving aannemen.
2. Een neutrale zienswijze af te geven ten aanzien van de voorliggende 1e begrotingswijziging 2023 en de KBL te verzoeken om in het 3e en 4e kwartaal 2023 via een raadsinformatiebrief verslag uit te brengen over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2023.
3. Vooralsnog een neutrale zienswijze af te geven met betrekking tot de pro forma begroting 2024 in afwachting van de 1e begrotingswijziging 2024.
4. Een voorbehoud te maken ten aanzien van de pro forma meerjarenbegroting 2025-2026 voor wat betreft de bijdragen van de gemeente Kerkrade voor 2025 en 2026 van jaarlijks € 1.663.000,-.

Inleiding
Op basis van artikel 28 lid 2 van de GR KBL zendt het dagelijks bestuur uiterlijk 15 april van het jaar voorafgaande aan het jaar, waarop de begroting betrekking heeft, deze toe aan de raden van de gemeenten, die vervolgens binnen acht weken na ontvangst terzake het dagelijks bestuur van hun zienswijzen kunnen doen blijken.
Voorts zendt het dagelijks bestuur eveneens voor 15 april van het jaar volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, deze aan de raden van de gemeenten.
Bij brief van 13 april 2023, ontvangen 14 april 2023, biedt de Kredietbank Limburg de voorlopige jaarstukken 2022 alsmede de 1e begrotingswijziging 2023 en de pro forma begroting 2024 inclusief de meerjarenbegroting 2025-2026 aan. De voorlopige jaarstukken zijn ter kennisname, over de begrotingswijziging en de meerjarenbegroting kan de raad een zienswijze afgeven.

Het jaar 2023 kan wellicht als het meest roerige jaar uit de geschiedenis van de KBL worden betiteld door samenloop van diverse vraagstukken. Dit zijn:
- Actualisatie van de Gemeenschappelijke regeling KBL;
- Naar een gezonde bekostigingsstructuur KBL
- Kostendekkende tarieven voor bewindvoering
- Uittreden gemeente Heerlen uit de GR KBL per 1 januari 2024

Het uittreden van de gemeente Heerlen uit de GR maakt de discussies over bovenstaande thema's complex. Dit begint al bij de in voorbereiding zijnde nieuwe GR en het daarin opnieuw bepalen van de stemverhoudingen en de samenstellingen van het DB en AB. Gelijktijdig volgt parallel daaraan de discussie om te komen tot een gezonde bekostigingsstructuur die moeten leiden tot een jaarlijkse kostendekkende exploitatie van de KBL. Onderdeel daarvan vormen de tarieven voor bewindvoering bij de KBL. Deze bedragen ongeveer het dubbele van hetgeen de wetgever aan commerciële bewindvoerders toekent. Ook de inhoudelijke discussie over wenselijke voordelen van de intensievere benadering van bewindvoering door de KBL, wordt dit jaar gevoerd. Daarnaast moet dit jaar de financiële compensatie voor de gemeente Heerlen worden bepaald ten gevolge van hun uittreden.
Bijkomend vraagstuk is of het verantwoord is om met 5 GR-gemeenten de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid te blijven dragen voor met name de schuldhulpverlening in Zuid-Limburg. Om de KBL levensvatbaar te houden is onze visie dat de KBL gedragen moet gaan worden door een groter aantal gemeenten dan de resterende 5 Gr-gemeenten vanaf 2025. Met andere woorden er moet een grotere gedragenheid van meerdere gemeenten bij de KBL gaan plaatsvinden.

Thans is de situatie dat circa 15 gemeenten bij de KBL producten schuldhulpverlening inkopen zonder vrijwel enige verantwoordelijkheid of risico te dragen. Vanaf 2024 treedt de gemeente Heerlen nog toe tot deze groep gemeenten. Het niet lid zijn van de GR KBL en het enkel inkopen van producten schuldhulpverlening die men nodig denkt te hebben, lijkt een aantrekkelijke optie te worden.
Onze visie is in het belang van het voortbestaan van de KBL, dat het bestuur van de KBL zo snel mogelijk zou moeten besluiten dat gemeenten enkel schuldhulpverlening bij de KBL kunnen inkopen als ze lid zijn van de GR KBL. Bij voorkeur reeds vanaf 2025 met uiteraard respectering van eventueel langer lopende contracten met gemeenten. Mocht dit niet lukken, dan lopen we het niet ondenkbeeldige risico dat bij verdere uittreding door een of meerdere gemeenten uit de huidige GR KBL, het overeind houden van de KBL door de overblijvende GR-gemeenten niet verwacht kan worden.

Het vorenstaande kan een negatief beeld teweeg brengen over de KBL. Met het realiseren van een breder draagvlak door meer GR-gemeenten bij de KBL en daarbij de effectuering van een gezonde bekostigingsstructuur KBL en kostendekkende tarieven voor bewindvoering, wordt juist getracht om een gezonde betaalbare instelling schuldhulpverlening voor de komende jaren neer te zetten.

Doelstelling
Voorkomen van (stille) armoede, sociale uitsluiting en een bijdrage leveren aan de schuldenproblematiek van burgers uit onze gemeente.

Argumenten
Jaarstukken 2022
In de jaarstukken 2022, met daarin opgenomen de jaarrekening 2022, worden de inhoudelijke en financiële resultaten over 2022 weergegeven.
Net als in 2021 bleef ook in 2022 zowel landelijk als ook bij vrijwel alle GR-gemeenten van de KBL de instroom in de schuldhulpverlening nog achter bij de verwachtingen. De raadsinformatiebrief van de Kredietbank Limburg hierover van oktober 2022 is in de vergadercyclus van de raad aan de orde geweest in november 2022. In tegenstelling tot de voorgaande twee jaren, werd onze gemeente in 2022 nog geconfronteerd met een relatief geringe onderbesteding van € 64.353,-. Door de toename van de vraag naar schuldhulpverlening is deze onderbesteding substantieel lager dan de onderbesteding in 2021 van € 506.001,-.

In de jaarstukken is een positief exploitatieresultaat opgenomen van € 17.000,-. Eigenlijk had de KBL een negatief exploitatietekort van € 1.387.315,-. Dit tekort werd door de Gr-gemeenten echter reeds in 2022 voldaan op de volgende wijze. Via de kwartaalgewijze bevoorschotting van alle Gr-gemeenten werd reeds € 775.315,- voldaan en door het niet verrekenen van de voorschotten werd ook nog eens € 612.000,- voldaan.

1e Begrotingswijziging 2023

Het bestuur van de KBL heeft voor de 1e begrotingswijziging 2023 de volgende uitgangspunten benoemd:
- De gerealiseerde aantallen in het boekjaar 2022 vormen de basis voor de begrotingswijziging.
- Om het reduceren van het exploitatietekort 2023 te realiseren worden kostendekkende tarieven voor bewindvoering toegepast op basis van het rapport van BMC. De basis is dan het boekjaar 2019.
- Verder wordt op de gehele dienstverlening de benodigde prijsindexatie toegepast om uiteindelijk de begroting sluitend te krijgen.
- De overige afspraken omtrent verrekening voorschotten etc. blijven gehandhaafd.

Ten gevolge van vorenstaande besluiten betaalt elke gemeente het eigen aandeel in de bewindvoerderskosten. Hierdoor en door de toename bij het onderdeel preventie, vroegsignalering en educatie voor onze gemeente, stijgt ons aandeel in de exploitatie van € 1.547.000 naar € 1.665.000. Deze wijzigingen hebben als voordeel dat het te verwachten negatief exploitatieresultaat 2023 van ruim 1 miljoen euro van KBL breed, wordt omgezet in een sluitend exploitatieoverzicht.

Ontwerpbegroting 2024 inclusief meerjarenbegroting voor 2025 en 2026
Los van de gevolgen van de problemen in de wereld, vormen de besluitvorming in het bestuur van de KBL in de loop van dit jaar om te komen tot een gezonde bekostigingsstructuur en de consequenties van het uittreden van de

gemeente Heerlen vanaf 2024, momenteel de grote onbekende factoren. Dit maakt het voor de KBL vrijwel onmogelijk om een enigszins reële begroting voor 2024 en een meerjarenraming op te stellen. Daarom heeft het bestuur van de KBL een pro forma meerjarenbegroting 2024-2026 opgesteld die is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De meerjarenbegroting 2024-2026 betreft een pro forma begroting, in afwachting van besluitvorming en uitwerking van de standpunten en keuzes die nog gemaakt moeten worden. Verder moeten de onderzoeken en gesprekken uitwijzen in hoeverre de gemeente Heerlen vanaf 1 januari 2024 dienstverlening bij KBL kan, mag of wil inkopen.
- Een 1e begrotingswijziging 2024 kan wellicht ultimo 2023 opgesteld worden als er gekozen is voor een nieuwe wijze van bekostiging, de nieuwe wijze van bekostiging is uitgewerkt en de impact van het uittreden van Heerlen financieel vertaald kan worden.
- De gerealiseerde aantallen in het boekjaar 2022 vormen de basis voor de begroting 2024 en navolgende jaren.
- De lijn van 2023 met betrekking tot de kostendekkende tarieven voor bewindvoering trekken we vooralsnog door voor 2024 en volgende jaren.
- Verder wordt op de gehele dienstverlening de benodigde prijsindexatie toegepast om uiteindelijk de begroting sluitend te krijgen.
- De overige afspraken omtrent verrekening voorschotten etc. blijven gehandhaafd.

Kanttekeningen
Op basis van artikel 30 lid 4 wordt een eventueel tekort volgens de verlies- en winstrekening, voor zover het niet van de in lid 2 bedoelde reserverekening kan worden afgeschreven, door de GR-gemeenten vergoed. Door de genomen maatregelen wordt een bijdrage in de exploitatie 2023 waarschijnlijk voorkomen. Indien de begrotingsbijstelling en de begroting 2024 door het bestuur wordt vastgesteld zoals deze voorligt, zijn we als gemeente verplicht de voor ons geraamde kosten over te nemen als verplichtingen.

	2023	2024
Bedrag t.b.v. KBL	€ 1.665.000	€ 1.663.000
Voorzien in begroting gemeente	€ 1.001.700	€ 851.700
Verschil -/-	€ 663.000	€ 811.300

Financiën
Een gedeelte van het budget van de Kredietbank Limburg is de afgelopen jaren voldaan uit de reserve Sociaal Domein. Aangezien het Sociaal Domein vanaf 2023 is geïntegreerd met de Algemene Dienst, is dit meerjarig niet meer mogelijk. Het ontbrekende gedeelte voor 2023 dient echter nu reeds te worden opgelost, dit vanwege onder meer de periodieke bevoorschotting van de KBL. Derhalve wordt voorgesteld om het gedeelte over 2023 aan te vullen uit de voor 2023 nog bestaande reserve Sociaal Domein. Het ontbrekende gedeelte voor 2024 wordt betrokken bij het opstellen en behandelen van de begroting 2024 van onze gemeente.
Voorts wordt het jaar 2023 gebruikt als studiejaar ten behoeve van de begin 2024 op te stellen begroting 2025 en de meerjarenbegroting van de KBL en de daarbij behorende bijdragen van de gemeente voor de jaren 2025 en volgende. Op basis van de huidige financiële in- en vooruitzichten zal de door de KBL vorm te geven dienstverlening en het daarmee samenhangende in te kopen voorzieningenniveau, naar verwachting naar beneden worden bijgesteld.

Zienswijze
Gelet op de voorliggende stukken wordt geadviseerd om een neutrale zienswijze af te geven ten aanzien van de voorliggende begrotingswijziging 2023 en de KBL te verzoeken om in het 3^{e} en 4^{e} kwartaal 2023 via een raadsinformatiebrief verslag uit de brengen over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2023.
Voorts eveneens een neutrale zienswijze af te geven met betrekking tot de pro forma begroting

2024 in afwachting van de 1e begrotingswijziging 2024. Een voorbehoud te maken ten aanzien van de pro forma meerjarenbegroting 2025-2026 voor wat betreft de bijdragen van de gemeente Kerkrade voor 2025 en 2026 van jaarlijks € 1.663.000,-.
Een en ander is verwoord in het concept schrijven aan de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg, Kredietbank Limburg.
De jaarstukken, inclusief de jaarrekening 2022, voor kennisgeving aan te nemen.

Communicatie
Uw besluit wordt aan het Dagelijks Bestuur van de KBL bekendgemaakt door middel van bijgevoegde conceptbrief.

Burgerparticipatie
N.v.t.

Uitvoering
Op basis van de zienswijzen van de GR-gemeenten zal het Bestuur van de KBL op 6 juli 2023 de begroting 2024 inclusief de meerjarenraming 2025 en 2026 vaststellen.

Gezondheid en Vitaliteit
Het hebben van problematische schulden belemmert burgers in het participeren van onze samenleving. Veelal levert het problemen op in het reilen en zeilen in het gezin zelf en van het gezin in de samenleving, het zoeken of behouden van werk en zeker ook belemmeringen in het kader van gezondheid en vitaliteit. Dit alles onderstreept het belang om in onze gemeente te streven naar het zo vroeg mogelijk bereiken van onze burgers met (dreigende) schulden en hen te ondersteunen op weg naar een schuldenvrije toekomst.